

**Міністерство освіти і науки України**  
**Рівненський державний гуманітарний університет**  
**Кафедра менеджменту**



**65 - 405**

## **МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

**до самостійного вивчення дисципліни**  
**«Стандартизація і сертифікація продукції та послуг»**  
**для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня**  
**за спеціальностями 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 281 «Публічне**  
**управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання**

Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Стандартизація і сертифікація продукції та послуг» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання. № 65 - 405 (Машта Н.О., Рівне: РДГУ, 2022. 19 с.).

Укладач:

Машта Н.О., к.т.н., доцент кафедри менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри менеджменту 08 листопада 2021 року, протокол № 12.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри менеджменту, доцент, канд. техн. наук Микитин Т.М.

Рецензенти:

Шарчук Т.В., канд. економ. наук, директор ТОВ «Вертекс», м. Рівне

Берташ Б.М., доцент кафедри менеджменту РДГУ, кандидат економічних наук

## Зміст

ВСТУП.....	4
1 Мета і завдання дисципліни.....	4
2 Програма навчальної дисципліни.....	5
3 Зміст та завдання на контрольну роботу .....	8
4 Список рекомендованої літератури.....	14

## ВСТУП

Методичні рекомендації допоможуть здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 281 «Публічне управління та адміністрування» самостійно опанувати основи дисципліни «Стандартизація і сертифікація продукції та послуг». Рекомендації містять перелік тем, які доцільно опрацювати, завдання на контрольну роботу та список рекомендованої літератури (підручники, законодавчі документи та основоположні стандарти).

### 1 Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Стандартизація і сертифікація продукції та послуг» є сформувати у здобувачів вищої освіти цілісну систему знань у галузі стандартизації та сертифікації, що дасть змогу вирішувати їм спеціалізовані складні завдання і практичні проблеми, що пов'язані зі специфікою роботи у сфері менеджменту (або маркетингу, або публічного управління та адміністрування).

Основними завданнями дисципліни є:

- пояснити суть та зміст дисципліни «Стандартизація і сертифікація продукції та послуг»;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з державною політикою у галузі стандартизації та оцінки відповідності;
- пояснити основні терміни, визначення і поняття, що використовуються у галузі стандартизації і сертифікації;
- встановити основні об'єкти стандартизації та їх характерні особливості;
- познайомити із суб'єктами стандартизації та сертифікації, їх обов'язками та правами;
- охарактеризувати основні види нормативних документів та встановити їх роль у маркетингу;
- вивчити особливості застосування штрихової системи кодування інформації, в т.ч. у маркетингу;
- ознайомитись із основними поняттями технічного регулювання в Україні та ЄС;
- вивчити порядок проведення оцінки відповідності в Україні;
- охарактеризувати сертифікацію як одну із форм оцінки відповідності;
- вивчити особливості діяльності національних, регіональних і міжнародних організацій зі стандартизації та оцінки відповідності;
- сформувати у майбутніх фахівців вміння і навички вирішення практичних ситуацій, пов'язаних із застосуванням стандартів та проведенням оцінки відповідності.

## 2 Програма навчальної дисципліни

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Стандартизація продукції та послуг

#### ***Тема 1.1. Історія розвитку та загальна характеристика стандартизації.***

Історія розвитку стандартизації та етапи її становлення як науки. Період природного розвитку. Етап створення перших організацій зі стандартизації. Становлення сучасної стандартизації. Стандартизація високого рівня.

Предмет, об'єкти та суб'єкти стандартизації. Термін «стандартизація». Види стандартизації. Мета стандартизації.

Завдання та принципи стандартизації: відкритість, доступність, неупередженість, добровільність, відповідність, динамічність, перспективність, пріоритетність, комплексність.

Методичні основи стандартизації: упорядкування, уніфікація, агрегування, комплексна стандартизація, випереджувальна стандартизація, параметрична стандартизація.

Законодавча та нормативна база стандартизації. Закон України "Про стандартизацію", Закон України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності", Закон України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції", Угода "Про технічні бар'єри у торгівлі" Світової організації торгівлі. Основоположні стандарти зі стандартизації.

#### ***Тема 1.2. Національна система стандартизації України.***

Структура національної системи стандартизації України.

Права та обов'язки суб'єктів національної системи стандартизації: Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері стандартизації. Національний орган стандартизації. Керівна рада та комісія з апеляцій у структурі національної системи стандартизації. Поняття про технічні комітети та робота групи. Підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію.

Програми робіт зі стандартизації. Структура та вимоги до формування програми робіт зі стандартизації.

Фінансове забезпечення національної системи стандартизації. Основні джерела фінансування робіт зі стандартизації. Методика визначення трудомісткості та вартості робіт зі стандартизації.

Економічна ефективність стандартизації: абсолютна, порівняльна, відносна, альтернативна. Оціночні показники економічної ефективності стандартизації. Соціальні результати стандартизації.

#### ***Тема 1.3. Міжнародне співробітництво у галузі стандартизації.***

Значення міжнародного співробітництва у галузі стандартизації

Структура міжнародної системи стандартизації. Офіційні організації зі стандартизації: міжнародні, регіональні, національні. Неофіційні організації зі стандартизації: некомерційні професійні організації та асоціації, некомерційні промислові консорціуми та групи, комерційні групи та корпорації.

Міжнародні організації зі стандартизації. Діяльність ISO. Діяльність ІЕС.  
Регіональні організації зі стандартизації. Діяльність СЕН. Діяльність CENELEC. Діяльність ETSI. Діяльність МГС.

Участь України у міжнародних та регіональних організаціях зі стандартизації

#### ***Тема 1.4. Нормативні документи та їх застосування***

Класифікація нормативних документів, що використовуються в Україні. Нормативно-правові акти з питань стандартизації. Нормативні документи зі стандартизації.

Особливості використання технічних регламентів в Україні. Поняття про технічний регламент. Завдання технічних регламентів. Класифікація технічних регламентів. Особливості розробки технічних регламентів в Україні.

Класифікація стандартів, що використовуються в Україні. Класифікація стандартів за обов'язковістю виконання, за особливостями впровадження, за рівнем суб'єкта стандартизації, за специфікою об'єкта стандартизації.

Гармонізація стандартів. Ідентичні, модифіковані та нееквівалентні стандарти.

Правила позначення стандартів. Поняття про індекс та реєстраційний номер стандарту.

#### ***Тема 1.5. Порядок розробки, застосування та скасування стандартів в Україні.***

Особливості розробки стандартів в Україні. Застосування Кодексу сумлінної практики для розробки, прийняття й застосування стандартів в Україні. Принципи розробки національних стандартів в Україні: принцип відсутності технічних бар'єрів у торгівлі, принцип правдивості, принцип врахування міжнародного досвіду, принцип чіткості, принцип законності, принцип добровільності. Типові етапи проведення робіт з розробки національних стандартів.

Методи прийняття міжнародних і регіональних стандартів в Україні: метод «підтвердження», метод «обкладинки», метод «перевидання» (передрук, переклад, перероблення за новим проектом).

Особливості скасування та внесення змін до стандартів. Суть робіт Національного органу стандартизації щодо розробки та скасування стандартів в Україні.

#### ***Тема 1.6. Кодування інформації з використанням штрихової системи***

Поняття про штрихове кодування. Переваги застосування штрихових кодів. Історія штрихового кодування. Діяльність ДжіЕс1 (GS1) Україна. Глобальний номер товарної позиції (Global Trade Item Number) GTIN.

Вибір та застосування штрихових кодів. Система стандартів GS1. Лінійні штрихові коди. Двовимірні штрихові коди.

Принципи побудови штрихових кодів. Основні елементи штрихового коду. Показники якості штрихового коду: масштаб, зони стабілізації, комбінації кольорів, розташування.

Особливості верифікації та зчитування штрихкодівих позначок. Зчитувальні пристрої штрихового коду.

### ***Тема 1.7. Технічне регулювання***

Сутність технічного регулювання. Закон України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності". Розвиток системи технічного регулювання в Україні. Базова модель технічного регулювання: оцінка відповідності, стандартизація, метрологія, акредитація.

Завдання та принципи технічного регулювання для внутрішнього та зовнішнього ринку.

Система технічного регулювання у Європейському Союзі. «Новий підхід» до технічної гармонізації і стандартизації. «Глобальний підхід» до оцінювання відповідності. Принципові відмінності між системою технічного регулювання в Україні та ЄС.

Законодавча база технічного регулювання в Україні. Проблеми та перспективи розвитку системи технічного регулювання в Україні

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2. Сертифікація як одна з форм оцінки відповідності**

### ***Тема 2.1. Оцінка відповідності в Україні***

Основні положення Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» щодо оцінки відповідності в Україні. Сутність поняття «оцінка/оцінювання відповідності». Спільні та відмінні ознаки понять «оцінка відповідності», «підтвердження відповідності», «декларування відповідності» та «сертифікація».

Предметна сфера оцінки відповідності: випробування, інспектування, сертифікація та акредитація органів з оцінки відповідності. Місце оцінки відповідності у ланцюгу постачання.

Принципи оцінки відповідності: принцип «Один-Один-Один», принцип безпечності, принцип забезпечення надійних експлуатаційних характеристик, принцип взаємодії, принцип задоволення ринкового попиту/інтересів суспільства, принцип розвитку вільного ринку, принцип простежуваності, принцип необхідності застосування стандартів, принцип сприяння інноваціям та торгівлі, принцип найменшого обтяження бізнесу.

Класифікація видів оцінки відповідності: добровільна та оцінка відповідності вимогам технічних регламентів. Декларація про відповідність. Форми добровільної оцінки відповідності: випробування, декларування відповідності, сертифікація, інспектування, встановлення відповідності будь-яким заявленим вимогам

### ***Тема 2.2. Модулі оцінки відповідності***

Поняття про модулі оцінки відповідності. Характеристика модулів оцінки відповідності. Основні положення Постанови КМУ «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності».

Модуль А - Внутрішній контроль виробництва. Модуль А1 - Внутрішній контроль виробництва з проведенням випробувань продукції під наглядом. Модуль А2 - Внутрішній контроль виробництва з проведенням перевірок продукції під наглядом через певні інтервали часу.

Модуль В - Експертиза типу.

Модуль С - Відповідність типові на основі внутрішнього контролю виробництва. Модуль С1 - Відповідність типові на основі внутрішнього контролю виробництва з проведенням випробувань продукції під наглядом. Модуль С2 - Відповідність типові на основі внутрішнього контролю виробництва з проведенням перевірок продукції під наглядом через певні інтервали часу.

Модуль D - Відповідність типові на основі забезпечення якості виробничого процесу. Модуль D1 - Забезпечення якості виробничого процесу.

Модуль Е - Відповідність типові на основі забезпечення якості продукції. Модуль Е1 - Забезпечення якості контролю та проведення випробувань готової продукції.

Модуль F - Відповідність типові за результатами перевірки продукції. Модуль F1 - Відповідність на основі перевірки продукції.

Модуль G - Відповідність на основі перевірки одиниці продукції.

Модуль H - Відповідність на основі цілковитого забезпечення якості. Модуль H1 - Відповідність на основі цілковитого забезпечення якості з експертизою проекту.

### ***Тема 2.3. Сертифікація як одна із форм оцінки відповідності. Система добровільної сертифікації УкрСЕПРО***

Історія становлення сертифікації. Основна мета сертифікації. Принципи сертифікації. Об'єкти сертифікації. Суб'єкти сертифікації.

Поняття про типи систем сертифікації продукції.

Система сертифікації УкрСЕПРО. Положення про систему добровільної сертифікації УкрСЕПРО. Знаки відповідності у системі УкрСЕПРО та знаки відповідності вимогам технічних регламентів.

### **3 Зміст та завдання на контрольну роботу**

Здобувачі вищої освіти денної та заочної форм навчання після самостійного опрацювання вищевказаного матеріалу повинні дати розгорнуті відповіді на поставлені запитання. Відповіді мають бути чіткими, по суті поставленого запитання, у необхідному обсязі та супроводжуватись схемами, графіками, таблицями, рисунками.

До контрольної роботи здобувача вищої освіти висуваються наступні вимоги:

1. Робота виконується здобувачем вищої освіти відповідно до варіанту, який визначається двома останніми цифрами номера залікової книжки здобувача вищої освіти. Наприклад, номер залікової книжки 03014. Варіант, за яким необхідно виконати контрольну роботу, №14. Завдання для цього варіанту необхідно вибрати за таблицею 1 і переліком питань, наведеним нижче. Для варіанту 14 необхідно виконати завдання № 15, 39, 63, 101, 106.



2. Контрольна робота виконується в окремому учнівському зошиті або на стандартних аркушах паперу формату А4.
3. Робота повинна завершуватись списком використаної літератури, на яку по тексту контрольної роботи повинні бути посилання. У кінці роботи студент ставить підпис та дату виконання завдань.
4. На кожній сторінці залишаються поля для зауважень рецензента; текст пишеться розбірливо або друкується (Times New Roman, 14 pt, 1.5 інтервал); сторінки нумеруються.
5. Контрольна робота повинна бути представлена викладачу на початку заліково-екзаменаційної сесії. Здобувач вищої освіти, який не виконав завдання або робота якого не зарахована, до заліку не допускається.

**Таблиця 1 – Вибір варіанту завдання на контрольну роботу**

Останні цифри залікової книжки	Завдання для виконання	Останні цифри залікової книжки	Завдання для виконання
00	1, 25, 49, 87, 106	50	23, 25, 49, 84, 106
01	2, 26, 50, 88, 106	51	22, 26, 50, 85, 106
02	3, 27, 51, 89, 106	52	21, 27, 51, 86, 106
03	4, 28, 52, 90, 106	53	20, 28, 52, 87, 106
04	5, 29, 53, 91, 106	54	19, 29, 53, 88, 106
05	6, 30, 54, 92, 106	55	18, 30, 54, 89, 106
06	7, 31, 55, 93, 106	56	17, 31, 55, 90, 106
07	8, 32, 56, 94, 106	57	16, 32, 56, 91, 106
08	9, 33, 57, 95, 106	58	15, 33, 57, 92, 106
09	10, 34, 58, 96, 106	59	14, 34, 58, 93, 106
10	11, 35, 59, 97, 106	60	13, 35, 59, 94, 106
11	12, 36, 60, 98, 106	61	12, 36, 60, 95, 106
12	13, 37, 61, 99, 106	62	11, 37, 61, 96, 106
13	14, 38, 62, 100, 106	63	10, 38, 62, 97, 106
14	15, 39, 63, 101, 106	64	9, 39, 63, 98, 106
15	16, 40, 64, 102, 106	65	8, 40, 64, 99, 106
16	17, 41, 65, 103, 106	66	7, 41, 65, 100, 106
17	18, 42, 66, 104, 106	67	6, 42, 66, 101, 106
18	19, 43, 67, 105, 106	68	5, 43, 67, 102, 106
19	20, 44, 68, 70, 106	69	4, 44, 68, 103, 106
20	21, 45, 69, 71, 106	70	3, 45, 69, 104, 106
21	22, 46, 52, 72, 106	71	2, 46, 52, 105, 106
22	23, 47, 53, 73, 106	72	1, 47, 53, 106, 70
23	23, 45, 50, 74, 106	73	2, 45, 50, 71, 106
24	22, 44, 51, 75, 106	74	3, 44, 51, 72, 106
25	21, 43, 52, 76, 106	75	4, 43, 52, 73, 106
26	20, 42, 53, 77, 106	76	5, 42, 53, 74, 106
27	19, 41, 54, 78, 106	77	6, 41, 54, 75, 106
28	18, 40, 55, 79, 106	78	7, 40, 55, 76, 106
29	17, 39, 56, 80, 106	79	8, 39, 56, 77, 106
30	1, 26, 49, 81, 106	80	22, 50, 60, 78, 106
31	2, 27, 50, 82, 106	81	2, 27, 69, 79, 106
32	3, 28, 51, 83, 106	82	3, 28, 68, 80, 106

Останні цифри залікової книжки	Завдання для виконання	Останні цифри залікової книжки	Завдання для виконання
33	4, 29, 52, 70, 106	83	4, 29, 67, 81, 106
34	5, 30, 53, 71, 106	84	5, 30, 66, 82, 106
35	6, 31, 54, 72, 106	85	6, 31, 65, 83, 106
36	7, 32, 55, 73, 106	86	7, 32, 64, 84, 106
37	8, 33, 56, 74, 106	87	8, 33, 63, 85, 106
38	9, 34, 57, 75, 106	88	9, 34, 62, 86, 106
39	10, 35, 58, 76, 106	89	1, 35, 61, 87, 106
40	11, 36, 59, 77, 106	90	2, 36, 60, 88, 106
41	12, 37, 60, 78, 106	91	3, 37, 59, 89, 106
42	13, 38, 61, 79, 106	92	4, 38, 58, 90, 106
43	14, 39, 62, 80, 106	93	5, 39, 57, 91, 106
44	15, 40, 63, 81, 106	94	6, 40, 56, 92, 106
45	16, 41, 64, 82, 106	95	7, 41, 55, 93, 106
46	17, 42, 65, 83, 106	96	21, 46, 69, 94, 106
47	18, 43, 66, 84, 106	97	22, 47, 52, 95, 106
48	19, 44, 67, 85, 106	98	23, 48, 53, 96, 106
49	20, 45, 68, 86, 106	99	23, 49, 54, 97, 106

## **ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

1. Історія розвитку стандартизації та етапи її становлення як науки.
2. Предмет, об'єкти та суб'єкти стандартизації.
3. Види стандартизації.
4. Мета стандартизації.
5. Завдання та принципи стандартизації: відкритість, доступність, неупередженість, добровільність, відповідність, динамічність, перспективність, пріоритетність, комплексність.
6. Методичні основи стандартизації: упорядкування, уніфікація, агрегування, комплексна стандартизація, випереджувальна стандартизація, параметрична стандартизація.
7. Законодавча та нормативна база стандартизації.
8. Закон України "Про стандартизацію": структура та основні положення.
9. Закон України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності": структура та основні положення щодо стандартизації.
10. Закон України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції": структура та основні положення щодо стандартизації.
11. Угода "Про технічні бар'єри у торгівлі" Світової організації торгівлі: структура та основні положення щодо стандартизації.
12. Основоположні стандарти зі стандартизації: найменування та завдання.
13. Структура національної системи стандартизації України.
14. Права та обов'язки суб'єктів національної системи стандартизації.
15. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері стандартизації: призначення та

- основні функції.
16. Національний орган стандартизації: призначення та основні функції.
  17. Керівна рада та комісія з апеляцій у структурі національної системи стандартизації: призначення та основні функції.
  18. Поняття про технічні комітети та роботи групи.
  19. Підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію.
  20. Програми робіт зі стандартизації.
  21. Структура та вимоги до формування програми робіт зі стандартизації.
  22. Фінансове забезпечення національної системи стандартизації.
  23. Основні джерела фінансування робіт зі стандартизації.
  24. Методика визначення трудомісткості та вартості робіт зі стандартизації.
  25. Економічна ефективність стандартизації: абсолютна, порівняльна, відносна, альтернативна.
  26. Оціночні показники економічної ефективності стандартизації.
  27. Соціальні результати стандартизації.
  28. Значення міжнародного співробітництва у галузі стандартизації
  29. Структура міжнародної системи стандартизації.
  30. Офіційні організації зі стандартизації: міжнародні, регіональні, національні.
  31. Неофіційні організації зі стандартизації: некомерційні професійні організації та асоціації, некомерційні промислові консорціуми та групи, комерційні групи та корпорації.
  32. Діяльність ISO.
  33. Діяльність IEC.
  34. Діяльність CEN.
  35. Діяльність CENELEC.
  36. Діяльність ETSI.
  37. Діяльність МГС.
  38. Участь України у міжнародних та регіональних організаціях зі стандартизації
  39. Класифікація нормативних документів, що використовуються в Україні.
  40. Нормативно-правові акти з питань стандартизації.
  41. Нормативні документи зі стандартизації.
  42. Особливості використання технічних регламентів в Україні.
  43. Поняття про технічний регламент.
  44. Завдання технічних регламентів.
  45. Класифікація технічних регламентів.
  46. Особливості розробки технічних регламентів в Україні.
  47. Класифікація стандартів, що використовуються в Україні.
  48. Класифікація стандартів за обов'язковістю виконання, за особливостями впровадження, за рівнем суб'єкта стандартизації, за специфікою об'єкта стандартизації.
  49. Гармонізація стандартів. Ідентичні, модифіковані та нееквівалентні стандарти.
  50. Правила позначення стандартів. Поняття про індекс та реєстраційний номер стандарту.

51. Особливості розробки стандартів в Україні.
52. Застосування Кодексу сумлінної практики для розробки, прийняття й застосування стандартів в Україні.
53. Принципи розробки національних стандартів в Україні: принцип відсутності технічних бар'єрів у торгівлі, принцип правдивості, принцип врахування міжнародного досвіду, принцип чіткості, принцип законності, принцип добровільності.
54. Типові етапи проведення робіт з розробки національних стандартів.
55. Методи прийняття міжнародних і регіональних стандартів в Україні: метод «підтвердження», метод «обкладинки», метод «перевидання» (передрук, переклад, перероблення за новим проектом).
56. Особливості скасування та внесення змін до стандартів.
57. Суть робіт Національного органу стандартизації щодо розробки та скасування стандартів в Україні.
58. Поняття про штрихове кодування.
59. Переваги застосування штрихових кодів.
60. Історія штрихового кодування.
61. Діяльність ДжіЕс1 (GS1) Україна.
62. Глобальний номер товарної позиції (Global Trade Item Number) GTIN.
63. Вибір та застосування штрихових кодів.
64. Система стандартів GS1.
65. Лінійні штрихові коди.
66. Двовимірні штрихові коди.
67. Принципи побудови штрихових кодів.
68. Основні елементи штрихового коду.
69. Показники якості штрихового коду: масштаб, зони стабілізації, комбінації кольорів, розташування.
70. Особливості верифікації та зчитування штрихкодових позначок.
71. Зчитувальні пристрої штрихового коду.
72. Сутність технічного регулювання.
73. Розвиток системи технічного регулювання в Україні.
74. Базова модель технічного регулювання: оцінка відповідності, стандартизація, метрологія, акредитація.
75. Завдання та принципи технічного регулювання для внутрішнього та зовнішнього ринку.
76. Система технічного регулювання у Європейському Союзі.
77. «Новий підхід» та «Глобальний підхід» до технічної гармонізації і стандартизації.
78. Принципові відмінності між системою технічного регулювання в Україні та ЄС.
79. Законодавча база технічного регулювання в Україні.
80. Проблеми та перспективи розвитку системи технічного регулювання в Україні.
81. Основні положення Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» щодо оцінки відповідності в Україні.
82. Сутність поняття «оцінка/оцінювання відповідності».

83. Спільні та відмінні ознаки понять «оцінка відповідності», «підтвердження відповідності», «декларування відповідності» та «сертифікація».
84. Предметна сфера оцінки відповідності: випробування, інспектування, сертифікація та акредитація органів з оцінки відповідності.
85. Місце оцінки відповідності у ланцюгу постачання.
86. Принципи оцінки відповідності: принцип «Один-Один-Один», принцип безпечності, принцип забезпечення надійних експлуатаційних характеристик, принцип взаємодії, принцип задоволення ринкового попиту/інтересів суспільства, принцип розвитку вільного ринку, принцип простежуваності, принцип необхідності застосування стандартів, принцип сприяння інноваціям та торгівлі, принцип найменшого обтяження бізнесу.
87. Класифікація видів оцінки відповідності: добровільна та оцінка відповідності вимогам технічних регламентів.
88. Декларація про відповідність.
89. Форми добровільної оцінки відповідності: випробування, декларування відповідності, сертифікація, інспектування, встановлення відповідності будь-яким заявленим вимогам
90. Поняття про модулі оцінки відповідності.
91. Характеристика модулів оцінки відповідності.
92. Основні положення Постанови КМУ «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності».
93. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль А, А1, А2.
94. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль В.
95. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль С, С1, С2.
96. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль D, D1.
97. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль Е, Е1.
98. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль F, F1.
99. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль G.
100. Характеристика модулів оцінки відповідності: Модуль H, H1.
101. Історія становлення сертифікації. Основна мета сертифікації. Принципи сертифікації.
102. Об'єкти та суб'єкти сертифікації.
103. Поняття про типи систем сертифікації продукції.
104. Положення про систему добровільної сертифікації УкрСЕПРО.
105. Знаки відповідності у системі УкрСЕПРО та знаки відповідності вимогам технічних регламентів.
106. Сформував перелік усіх чинних національних стандартів, які стосуються певного товару/послуги (залежно від номеру варіанту, таблиця 2).

**Методичні рекомендації до виконання завдання 106:**

1. Студент самостійно обирає, яким каталогом нормативних документів користуватися при пошуку необхідних стандартів (наприклад, <http://katalog.uas.org.ua/>, [www.leonorm.lviv.ua](http://www.leonorm.lviv.ua) тощо).

2. Інформацію про перелік підібраних стандартів студент подає у довільній формі (у вигляді таблиці чи списку).
3. Перелік підібраних стандартів повинен містити інформацію про індекс, номер, рік прийняття стандарту, його повну назву, кількість сторінок та гармонізацію.
4. Перелік підібраних стандартів повинен містити такі види стандартів (за їх наявності):
  - Стандарти, що висувають вимоги до якості продукції/послуги. **Доцільно ознайомитися з повним текстом стандарту, який встановлює вимоги до якості продукції/послуги. Для цього необхідно здійснити пошук неофіційної копії стандарту в мережі Інтернет.**
  - Термінологічні стандарти
  - Стандарти на методи досліджень
  - Стандарти на правила приймання
  - Стандарти на маркування, транспортування, зберігання тощо

**Таблиця 2 – Номери варіантів до завдання 106**

№ варіанту	Завдання 106
1, 19, 37, 55, 73, 91	Кава натуральна розчинна
2, 20, 38, 56, 74, 92	Морозиво плодово-ягідне
3, 21, 39, 57, 75, 93	Вершки сухі
4, 22, 40, 58, 76, 94	Капуста брюссельська свіжа
5, 23, 41, 59, 77, 95	Молоко сухе
6, 24, 42, 60, 78, 96	Риба свіжа
7, 25, 43, 61, 79, 97,	М'ясо птиці
8, 26, 44, 62, 80, 98	Морозиво ароматичне
9, 27, 45, 63, 81, 99	Молоко коров'яче питне
10, 28, 46, 64, 82	Пломбір
11, 29, 47, 65, 83	Картопляний крохмаль
12, 30, 48, 66, 84	Крупи, що швидко розварюються
13, 31, 49, 67, 85	Халва
14, 32, 50, 68, 86	Кальмар заморожений
15, 33, 51, 69, 87	Капуста цвітна
16, 34, 52, 70, 88	Морозиво вершкове
17, 35, 53, 71, 89	Вафлі
18, 36, 54, 72, 90	Пшениця

## 4 Список рекомендованої літератури

### Основна

1. Машта Н.О., Бенчук О.П., Бенчук Г.П., Акімова Л.М., Дейнега О.В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю: Навчальний посібник. Рівне: О.Зень, 2015. 394 с. URL: <http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/9995>
2. Закон України "Про стандартизацію" № 1315-VII від 05.06.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>
3. Закон України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" № 124-

- VIII від 15.01.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19#Text>
4. Баль-Прилипко Л.В., Слободянюк Н.М., Поліщук Г.Є., Паска М.З., Бурак В.Є. Стандартизація, метрологія, сертифікація та управління якістю: підручник. К.: Компринт, 2017. 571 с. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/22972>.
  5. Вардакас Євангелос. Європейська система оцінки відповідності та акредитації: Навчальний посібник. К., 2010. 75 с. URL: [http://www.standardacademy.org/wp-content/uploads/2017/04/ASSESSMENT-AND-ACCREDITATION\\_ukr.pdf](http://www.standardacademy.org/wp-content/uploads/2017/04/ASSESSMENT-AND-ACCREDITATION_ukr.pdf)
  6. Полікарпов І.С., Шумський О.В. Товарна інформація: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 616 с.

### **Додаткова**

#### **Законодавчі документи**

1. Закон України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності" № 2407-III від 17.05.2001 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2407-14#Text>
2. Закон України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції" № 2735-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17#Text>
3. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" № 4004-XII від 24.02.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
4. Закон України "Про захист прав споживачів" № 1023-XII від 12.05.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
5. Закон України "Про метрологію та метрологічну діяльність" № 1314-VII від 05.06.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-18#Text>
6. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» № 771/97-ВР від 23.12.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
7. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Положення про департамент технічного регулювання» № 1361 від 02.11.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1361731-15#n7>
8. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення» № 1184 від 30 грудня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1184-2015-%D0%BF#Text>
9. Угода СОТ "Про технічні бар'єри у торгівлі" від 15.04.1994 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981\\_008#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_008#Text)

#### **Основоположні стандарти**

10. ДСТУ EN ISO/IEC 17020:2014 «Оцінка відповідності. Вимоги до роботи різних типів органів з інспектування (EN ISO/IEC 17020:2012, IDT)»
11. ДСТУ EN ISO/IEC 17021:2014 «Оцінка відповідності. Вимоги до органів, що забезпечують аудит та сертифікацію систем менеджменту (EN ISO/IEC 17021:2011, IDT)»

12. ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2014 «Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг (EN ISO/IEC 17065:2012, IDT)»
13. ДСТУ EN ISO/IEC 17067:2014 «Оцінка відповідності. Основні положення сертифікації продукції та керівні вказівки щодо схем сертифікації продукції (EN ISO/IEC 17067:2013, IDT)
14. ДСТУ EN ISO/IEC 17011:2019 (EN ISO/IEC 17011:2017, IDT; ISO/IEC 17011:2017, IDT) «Оцінка відповідності. Загальні вимоги до органів з акредитації, що акредитують органи з оцінки відповідності»
15. ДСТУ EN ISO/IEC 17020:2019 (EN ISO/IEC 17020:2012, IDT; ISO/IEC 17020:2012, IDT) «Оцінка відповідності. Вимоги до роботи різних типів органів з інспектування»
16. ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2015 (EN ISO/IEC 17021-1:2015, IDT; ISO/IEC 17021-1:2015, IDT) «Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем менеджменту. Частина 1. Вимоги»
17. ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2017 (EN ISO/IEC 17021-1:2015, IDT; ISO/IEC 17021-1:2015, IDT) «Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем управління. Частина 1. Вимоги»
18. ДСТУ EN ISO/IEC 17021-2:2020 (EN ISO/IEC 17021-2:2018, IDT; ISO/IEC 17021-2:2016, IDT) «Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем менеджменту. Частина 2. Вимоги до компетентності персоналу, який здійснює аудит і сертифікацію систем екологічного менеджменту»
19. ДСТУ EN ISO/IEC 17021-3:2020 (EN ISO/IEC 17021-3:2018, IDT; ISO/IEC 17021-3:2017, IDT) «Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем менеджменту. Частина 3. Вимоги до компетентності персоналу, який здійснює аудит і сертифікацію систем менеджменту якості»
20. ДСТУ EN ISO/IEC 17024:2019 (EN ISO/IEC 17024:2012, IDT; ISO/IEC 17024:2012, IDT) «Оцінка відповідності. Загальні вимоги до органів, що проводять сертифікацію персоналу»
21. ДСТУ EN ISO/IEC 17029:2020 (EN ISO/IEC 17029:2019, IDT; ISO/IEC 17029:2019, IDT) «Оцінка відповідності. Загальні принципи та вимоги до органів з валідації та верифікації»
22. ДСТУ EN ISO/IEC 17043:2017 (EN ISO/IEC 17043:2010; ISO/IEC 17043:2010, IDT) «Оцінка відповідності. Загальні вимоги до перевірки професійного рівня»
23. ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019 (EN ISO/IEC 17065:2012, IDT; ISO/IEC 17065:2012, IDT) «Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг»
24. ДСТУ EN ISO/IEC 17067:2014 «Оцінка відповідності. Основні положення сертифікації продукції та керівні вказівки щодо схем сертифікації продукції (EN ISO/IEC 17067:2013, IDT)»
25. ДСТУ ISO/IEC TR 17026:2017 (ISO/IEC TR 17026:2015, IDT) «Оцінка відповідності. Приклад схеми сертифікації продукції»



26. ДСТУ ISO/IEC TS 17023:2018 (ISO/IEC TS 17023:2013, IDT) «Оцінка відповідності. Настанови щодо визначення тривалості сертифікаційного аудиту системи менеджменту»
27. ДСТУ-Н IAF GD 24:2015 Рекомендації Міжнародного форуму з акредитації щодо застосування ISO/IEC 17024:2003 «Оцінка відповідності. Загальні вимоги до органів, що здійснюють сертифікацію персоналу (IAF GD 24:2009, IDT)»
28. ДСТУ ISO/IEC 17000:2007 «Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи (ISO/IEC 17000:2004, IDT)»
29. ДСТУ ISO/IEC 17007:2009 « Оцінювання відповідності. Настанови щодо складання нормативних документів, придатних до використання для оцінювання відповідності (ISO/IEC 17007:2009, IDT)»
30. ДСТУ ISO/IEC 17030:2005 « Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до знаку відповідності третьої сторони (ISO/IEC 17030:2003, IDT)»
31. ДСТУ ISO/IEC 17040:2007 « Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до рівноправного оцінювання органів оцінювання відповідності та органів акредитації (ISO/IEC 17040:2005, IDT)»
32. ДСТУ ISO/IEC 17050-1:2006 « Оцінювання відповідності. Декларація постачальника про відповідність. Частина 1. Загальні вимоги (ISO/IEC 17050-1:2004, IDT)»
33. ДСТУ ISO/IEC 17050-2:2006 « Оцінювання відповідності. Декларація постачальника про відповідність. Частина 2. Підтверджувальна документація (ISO/IEC 17050-2:2004, IDT)»
34. ДСТУ ISO/IEC Guide 28:2007 «Оцінювання відповідності. Настанови щодо системи сертифікації продукції третьою стороною (ISO/IEC Guide 28:2004, IDT)»
35. ДСТУ ISO/IEC Guide 53:2008 « Оцінювання відповідності. Порядок використання системи управління якістю організації під час сертифікації продукції (ISO/IEC Guide 53:2005, IDT)»
36. ДСТУ ISO/IEC Guide 60:2007 « Оцінювання відповідності. Кодекс ustalеної практики (ISO/IEC Guide 60:2004, IDT)»
37. ДСТУ ISO/IEC Guide 67:2008 « Оцінювання відповідності. Засади сертифікації продукції (ISO/IEC Guide 67:2004, IDT)»
38. ДСТУ ISO/PAS 17005:2009 « Оцінювання відповідності. Використання систем управління. Принципи та вимоги (ISO/PAS 17005:2008, IDT)»
39. ДСТУ 1.1:2015 (ISO/IEC Guide 2:2004, MOD) «Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів»
40. ДСТУ 1.13:2015 «Національна стандартизація. Правила надавання повідомлень торговим партнерам України»
41. ДСТУ 1.14:2015 «Національна стандартизація. Процедури створення, діяльності технічних комітетів стандартизації»
42. ДСТУ 1.2:2015 «Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації».
43. ДСТУ 1.7:2015 (ISO/IEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ) «Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів»

44. ДСТУ 1.5:2015 (ISO/IEC Directives Part 2:2011, NEQ) «Національна стандартизація. Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів»
45. ДСТУ 1.8:2015 «Національна стандартизація. Правила розроблення Програми робіт з національної стандартизації»

### **Інформаційні Інтернет-ресурси**

1. ДП «Укрметртестстандарт». URL: [www.ukrcsm.kiev.ua](http://www.ukrcsm.kiev.ua)
2. Міжнародна організація стандартизації ISO. URL: [www.iso.org](http://www.iso.org).
3. Науково-інформаційний центр "ЛЕОНОРМ". URL: [www.leonorm.lviv.ua](http://www.leonorm.lviv.ua).
4. Національний класифікатор України НК 004:2020 «Український класифікатор нормативних документів», затверджений наказом Міністерства економіки України № 905 від 18.05.2020 (<http://uas.org.ua/ua/services/standartizatsiya/nk-004-2020-ukrayinskiy-klasifikator-normativnih-dokumentiv/>).
5. Національний орган стандартизації - Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості (УкрНДНЦ)" URL: <http://uas.org.ua>
6. Он-лайн бібліотека для студентів. URL: [www.twirpx.com/](http://www.twirpx.com/).
7. Офіційний каталог нормативних документів (<http://katalog.uas.org.ua/>)
8. Сайт Верховної ради України. URL: [www.rada.com.ua](http://www.rada.com.ua).

## **Навчальне видання**

**до самостійного вивчення дисципліни  
«Стандартизація і сертифікація продукції та послуг»  
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня  
за спеціальностями 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 281 «Публічне  
управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання**

**Укладач: МАШТА Надія Олександрівна**

---

*Комп'ютерний набір та верстка Машта Н.О.*